

VYBRANÁ LITERATURA pro sociolingvistiku

- = věci jsou ve volném výběru knihovny FF MU
- Příslušná hesla v encyklopediích lingvistiky.
- ČERNÝ, J. (1996): *Dějiny lingvistiky*. Olomouc : Votobia.

Dostupná souborná práce v češtině není k dispozici. Věci rychle stárnou, na druhé straně ale i starší věci obsahují obecné informace, o něž je možno se opírat - ať pozitivně, nebo negativně. takové jsou práce

- HELBIG, G. (1991): *Vývoj jazykovědy po r. 1970*. Praha : SPN.
- ŠVEJČER, A. D. - NIKOLSKIJ, L. B. (1983): *Úvod do sociolingvistiky*. Přeložil J. Kraus. Praha : Svoboda.
- ŠVEJČER, A. D. (1977): *Sovremennaja sociolingvistika*. Teorija, problemy, metody. Moskva.
- NIKOLSKIJ, L. B. (1976): *Sinchronnaja sociolingvistika*. Teorija i problemy. Moskva.
- *Novoje v lingvistike VII* (1975): Čemodanov, N. S. (ed.). Moskva.

Ostatní práce, jež se na obecné úrovni dotýkají sociolingvistických otázek. Výběr není zdaleka vyčerpávající. Přednost dostaly práce v češtině, ev. slovenštině, jsou totiž poměrně dostupné.

Práce jsou seřazeny podle dat vydání, od nejnovějších ke starším.

BUDIL, I. T. (2003): *Mýtus, jazyk a kultura*. Praha : Triton.

ŠATAVA, L. (2001): *Jazyk a identita etnických menšin. Možnosti zachování a revitalizace*. Praha : Cargo Publishers.

ECO, U (2001): *Hledání přirozeného jazyka*. Přeložila Z. Jandová. Praha . NLN.

HAUGEN, E. (1998): *Člověk a řeč*. Přeložila M. Hanáková. Praha : Karolinum.

HUDSON, R. A. (1996): *Sociolinguistics*. Cambridge : University Press.

JIRÁK, J., NEKVAPIL, J., ŠOLTYS, O. (1996): *Jazyk ve společenském kontextu*. Praha : Karolinum.

Edice *Najnowsze dzieje języków słowiańskich*. Uniwersytet Opolski: Opole. Vychází od r. 1996.

PETR, J., DEŠERIJEV, J. D. (Eds.) (1987): *Razvitije jazykovej žizni v stranach socialističeskogo sodružestva*. Praha : Academia.

HORECKÝ, J. (1982): *Spoločnosť a jazyk*. Bratislava : SAV.

BELL, R. T. (1976): *Sociolinguistics*. Londýn. (1980): *Sociolingvistika*. Ruský překlad knihy R. T. Bella. Moskva.

DĚŠERIJEV, J. F. (1977): *Social'naja lingvistika. K osnovam obščej teorii*. Moskva.

LABOV, W. (1972): *Sociolinguistics Patterns*. Oxford : Blackwell.

FISHMAN, J. (1971): *Sociolinguistics: A Brief Introduction*. Rowley: Newbury House.

Periodika:

Sociolinguistics -

Socjolingvistika 1-... Red. V. Lubas. Katowice. (časopis - vychází od konce 70. let):

Jezyk i kultura 1 - ...Red. Anusiewicz a nástupci (Soubor sborníků, zatím 18 svazků):

Sociolinguistika Slovaca (zatím 7 svazků):

aj. aj. aj.

Některé knižní publikace obsahují obrovské seznamy sekundární literatury, ne vždy je však dostupná nebo relevantní. Kromě toho pamatujeme, že v sociolingvistice se jak v obecném přístupu, tak ve způsobu argumentace a volbě materiálu výrazně odrážejí aktuální politickoekonomické situace, historický kontext, záměr, s nímž je daný text vytvořen: není absolutních řešení, jsou jen cesty.

K české situaci

Studie v časopisech a různých sbornících, zejména studie Petra Sgalla, Františka Čermáka, Františka Daneše, Marie Krčmové. Každý z autorů nazírá jednotlivé problémy z jiného zorného úhlu.

KLOFEROVÁ, S. (2000): *Mluva v severomoravském pohraničí*. Brno : MU.

DAVIDOVÁ, D. (red.) (1999): *Tváře češtiny*. Ostrava : OU.

DANEŠ, F., a kol. (1997): *Český jazyk na přelomu tisíciletí*. Praha : Academia.
Praha : Academia.

NEBESKÁ, I. (1996): *Jazyk, norma, spisovnost*. Praha : UK. (Hlavně teoretické vymezení problému.) 2., doplněné vyd. 2003.

ECKERT, E. (Ed.) (1993): *Varieties of Czech*. Amsterdam/Atlanta.

SGALL, P., HRONEK, J., STICH, A., HORECKÝ, J. (1992): *Variation in Language. Code Switching in Czech as a Challenge for Sociolinguistics*. Amsterdam/Phidalelfia

SGALL, P. - HRONEK, J. (1992): *Čeština bez příkras*. Praha : H+H.

KOŘENSKÝ, J. (1992): *Komunikace a čeština*. Praha : H+H.

MÜLLEROVÁ, O., HOFFMANNOVÁ, J., SCHNEIDEROVÁ, E. (1992): *Mluvená čeština v autentických textech*. Praha : H+H.

CHLOUPEK, J., - NEKVAPIL, J. (EDS.): (1986): *Reader in Czech Sociolinguistics*. Praha : Academia.

SKÁCEL, J., ZIMA, P. (1983): *Jazyk mezi lidmi*. Ostrava : Profil.

Monografie o městské mluvě, o slanzích. Práce dialektologické.

Stati ve víceméně specializovaných sbornících:

Morava a české národní uvědomění od středověku po dnešek (2001): Disputationes

Moravica 2. Matice moravská: Brno (J. Pánek, M. Strmiska, O. Uličný):

ŠRÁMEK, R. (red.) (1996): *Spisovnost a nespisovnost dnes*. Brno : MU.

Slezský sborník, roč. 91, 1993, č. 1-2 (národnostně smíšený prostor; stati G. Sokolové, E. Malé, V. Srba).

Sborníky konferencí o slangu a argotu (Plzeň – zatím 5 sborníků).

Pro situaci v jiných jazycích nutno hledat obvyklou cestou - lingvistické slovníky, RIV, ostatní databáze... a pečlivě zvažovat obsah prací, jež jsou často velmi jednostranné.

Velmi mnoho pozornosti se věnuje jazykové situaci, zejména jazykovému prognózování v zemích Afriky, jihovýchvýchodní Asie, jižní a Střední Ameriky, sociální problematice jazyků etnik Spojených států, aktuální je a bude situace jazyků v EU.